

VLADIMIR VLADIMIROVIČ NABOKOV rođen je u Sankt Peterburgu, 23. aprila 1899, kao najstariji od četvero dece u uglednoj aristokratskoj porodici. Deda mu je bio ministar pravde za vreme vladavine Aleksandra II, a otac, takođe ugledni političar, novinar i pravnik, bio je ubijen u Berlinu u atentatu 1922, štiteći svog političkog protivnika. Majka potiče iz bogate buržoaske porodice. Svi zajedno prebegli su u Nemačku 1919, posle Boljševičke revolucije. Nabokov je studirao francuski i rusku književnost na Triniti koledžu u Kembridžu (1919–1923), a potom je živio u Berlinu (1923–1937) i Parizu (1937–1940), gde je počeo da piše, uglavnom na ruskom, pod pseudonimom Sirin. Godine 1940. seli se u SAD, gde je započeo svoju književnu karijeru kao romanopisac, kritičar, pesnik i prevodilac. Takođe, radio je i kao profesor književnosti na univerzitetima Velsli, Stenford, Kornel i Harvard. Posle velikog uspeha s romanom *Lolita*, prekinuo je profesorsku karijeru i u potpunosti se posvetio pisanju. Godine 1961. preselio se u Švajcarsku (Montre), gde je i umro 1977. Nabokov je danas priznat kao jedan od najznačajnijih proznih pisaca XX veka i kao veliki stilista, koji je besprekorno vladao engleskim i ruskim jezikom.

Biblioteka
XX vek

Urednik izdanja
Aleksandar Šurbatović

Naslov originala
Vladimir Nabokov
DESPAIR

Copyright © 1965, 1966, Vladimir Nabokov
All rights reserved
Copyright © ovog izdanja *Dereta*, 2020

VLADIMIR NABOKOV

OČAJANJE

Prevod sa engleskog
David Albahari

Beograd
2020
DERETA

PREDGOVOR

Ruski tekst romana *Očajanje* (*Отчаяние* – mnogo zvučniji lelek) napisan je 1932. godine, u Berlinu. Emigrant-ski časopis *Современные записки*, koji je izlazio u Parizu, objavio ga je u nastavcima tokom 1934, a emigrantska izdavačka kuća „Petropolis”, iz Berlina, objavila je knjigu 1936. godine. Kao i u slučaju mojih drugih dela, *Отчаяние* je (uprkos Hermanovim pretpostavkama) zabranjeno u prototipičnoj policijskoj državi.

Krajem 1936. godine, dok sam još živio u Berlinu – gde je jedna druga gnusoba počela da se oglašava – preveo sam *Отчаяние* za jednog londonskog izdavača. Iako sam tokom celog svog književnog života piskarao na engleskom po margini, da tako kažem, svojih ruskih rukopisa, to je bio moj prvi ozbiljniji pokušaj (ne računajući jednu očajnu pesmu u nekom od univerzitetskih časopisa u Kembridžu, oko 1920) da upotrebim engleski jezik za ono što bismo, u najširem smislu, mogli nazvati umetničkim ciljem. Rezultat mi je delovao stilski nezgrapno, pa sam zamolio jednog dosta namćorastog Engleza, čije usluge mi je ponudila izvesna agencija u Berlinu, da pročita celu stvar; on je u prvoj glavi pronašao nekoliko grešaka, a onda je odbio dalje da radi, rekavši da mu se knjiga ne dopada; pretpostavljam da je pomislio da je u pitanju istinita ispovert.

Godine 1937. londonski izdavač „Džon Long” objavio je *Očajanje* u prikladnom izdanju sa *catalogue raisonné* svojih publikacija u zadnjem delu. I pored toga, knjiga se slabo prodavala, a nekoliko godina kasnije nemačka bomba je uništila celokupni tiraž. Jedini postojeći primerak, koliko je meni poznato, jeste onaj koji ja posedujem – ali moguće je da se dva-tri primerka još uvek kriju među zaboravljenom lektirom na mračnim policama pomorskih gostinskih kuća, od Bornmuta do Tvidmuta.

Za ovo izdanje učinio sam više od običnog obnavljanja svog tridesetogodišnjeg prevoda: preradio sam samo *Отчаяние*. Oni srećni proučavaoci koji budu mogli da uporede tri teksta takođe će zapaziti da je pridodat jedan značajan odeljak, koji je bio glupo izostavljen u bojažljivijim vremenima. Je li to pošteno, je li to pametno sa gledišta jednog učenjaka? Lako mogu da zamislim šta bi Puškin rekao svojim drhtavim parafrastima, ali isto tako znam koliko bih zadovoljan i uzbuđen bio godine 1935. da sam tada mogao da pročitam ovu verziju iz 1965. Ekstatična ljubav mladog pisca prema starom piscu koji će od njega jednom postati jeste ambicija u svom najpohvalnijem obliku. Tu ljubav ne uzvraća stariji čovek u svojoj većoj biblioteci, jer, čak i ako se sa žaljenjem priseti golog nepca i suvog oka, on može samo nestrpljivo da slegne ramenima na nespretnog učenika iz svoje mladosti.

Očajanje, kao i ostale moje knjige, ne donosi nikakav društveni komentar, ne maše nikakvom porukom. Ono ne uzdiže duhovni organ čovekov, ne usmerava čovečanstvo prema pravom izlazu. Ono sadrži mnogo manje „ideja” od onih bogatih vulgarnih romana koji se toliko histerično hvale na kratkoj putanji odjeka između uzvika dopadanja i uzvika prezira. Atraktivno uobličeni predmet

ili san o bečkoj šnicli, za koje će prilježni frojdovac možda pomisliti da ih uočava u mojim dalekim područjima, nisu ništa drugo – pokazaće pobliža istraga – do podrugljiva fatamorgana koju su pripremili moji agenti. Dodaću, za svaki slučaj, da bi poznavaoči književnih „škola” trebalo ovog puta mudro da se uzdrže od prostog zaključivanja o „uticaju nemačkih impresionista”: ja ne znam nemački i nisam nikada čitao impresioniste – ko god da su. S druge strane, francuski znam i zanimae me da vidim hoće li neko nazvati mog Hermana „ocem egzistencijalizma”.

Ova knjiga se manje dotiče „belih” od mojih drugih emigrantskih romana,¹ te će manje zbunjivati i razdraživati one čitaoce koji su odgojeni uz levičarsku propagandu iz tridesetih godina. Obični čitaoci će pak pozdraviti njenu jednostavnu strukturu i prijatan zaplet – koji, međutim, nije toliko poznat koliko pisac grubog pisma u jedanaestoj glavi misli da jeste.

U celoj knjizi ima mnogo zabavnih razgovora, a poslednja scena s Feliksom, u zimskoj šumi, izuzetno je zabavna.

Ne mogu da predvidim i da se odbranim od neminovnih pokušaja da se u alembicima *Očajanja* pronađe nešto od retoričkog otrova koji sam ubrizgao u ton pripovedača jednog mnogo poznijeg romana. Herman i Lambert su slični samo u onom smislu u kojem dva zmaja – koja je isti umetnik naslikao u dva različita perioda svoga života – nalikuju jedan na drugog. Obojica su neurotični podlaci, ali u Raju ipak postoji jedna zelena aleja kojom Lambert sme da prošeta jednom godišnje, dok Pakao neće nikada pustiti Hermana.

¹ Što nije sprečilo jednog komunističkog prikazivača (Ž. P. Sartr), koji je 1939. posvetio jedan izuzetno budalast prikaz francuskom prevodu *Očajanja*, da kaže: „i autor i glavna ličnost su žrtve rata i emigracije”. (Prim. aut.)

Stih i fragmenti stihova koje Herman mrmlja u četvrtoj glavi potiču iz kratke pesme Puškina u kojoj se on, tridesetih godina prošlog veka, obraća svojoj ženi. Prenosim je ovde u celosti, u sopstvenom prevodu, u kojem sam zadržao metar i rimu, što je postupak koji se retko preporučuje – čak se i ne dopušta – osim u slučajevima izuzetnog spoja zvezda na svodu pesme, kao u ovom primeru.

*'Tis time, my dear, 'tis time. The heart demands repose.
Day after day flits by, and with each hour there goes
A little bit of life; but meanwhile you and I
Together plan to dwell ... yet lo! 'tis then we die.
There is no bliss on earth: there's peace and freedom, though.
An enviable lot I long have yearned to know:
Long have I, weary slave, been contemplating fight
To a remote abode of work and pure delight.²*

² Ova Puškinova pesma u originalu glasi:

*Пора, мой друг, пора! покоя сердце просит –
Летят за днями дни, и каждый час уносит
Частичку бытия, а мы с тобой вдвоем
Предполагаем жить, и глядь – как раз умрем.
На свете счастья нет, но есть покой и воля,
Давно завидная мечтается мне доля –
Давно, усталый раб, замыслил я побег
В обитель дальнюю трудов и чистых нег.*

Zanimljivo je, verujem, uporediti prevod Vladimira Nabokova s jednim našim prevodom (M. Pavić; u: A. S. Puškin, *Lirika*, Rad, Beograd, 1979, str. 243).

Vreme je, družo moj, spokojstva srce prosi,
Za danom leti dan i svaki časak nosi
Života delić svoj, života delić krt;
Tek spremaš se da živiš, a gle, najednom smrt!
Na svetu mesto sreće sloboda, mir postoje,
Već davno udes nov privlači srce moje,
Već davno sanjam beg, rob klonuo i hud,
Daleku obitelj i nasladu uz trud.

(Prim. prev. Sve ostale napomene u tekstu su prevodiočeve.)

Taj *remote abode* u koji ludi Herman napokon odlazi, praktično je smešten u Rusijon, gde sam tri godine ranije počeo da pišem svoj šahovski roman *Lužinova odbrana*. Tamo i ostavljamo Hermana, na smešnom vrhuncu njegovog poraza. Ne sećam se šta se s njim na kraju dogodilo. Nakon svega, petnaest drugih knjiga i dva puta toliko godina isprečilo se između nas. Ne mogu čak ni da se setim da li je ikada napravio film koji je predložio da režira.

Vladimir Nabokov

Montre, 1. mart 1965.

OČAJANJE

GLAVA PRVA

Kada ne bih bio savršeno siguran u svoju moć da pišem, i u svoju čudesnu sposobnost da izražavam ideje s krajnjom dopadljivošću i živošću... Tako sam, manje-više, zamišljao da započnem svoju priču. Potom bih čitaocu skrenuo pažnju na činjenicu da se, kada bi mi nedostajala ta moć, ta sposobnost, i tako dalje, ne bih samo uzdržao od opisivanja nekih nedavnih događaja već da tada ne bi imalo šta da se opisuje, jer se, plemeniti čitaоче, ništa ne bi ni dogodilo. Zvuči možda glupo, ali je bar jasno. Jedino su dar za dokučivanje životnih smicalica, urođena sklonost za stalnom primenom stvaralačkih sposobnosti mogli da mi omoguće... Na ovom mestu trebalo bi da uporedim prekršitelja zakona, koji podiže silnu graju zbog malo prolivene krvi, s pesnikom ili izvođačem na pozornici. Ali kao što je moj bedni levoruki prijatelj obično govorio: filozofija je izum bogatih. Dole s njom.

Može se učiniti da ne znam kako da započnem. Smešan prizor, stariji gospodin koji s naporom prilazi, dok mu se podvojak treska, u silovitom naletu za poslednjim autobusom, koji na kraju sustiže, ali se boji da se uspne u pokretu i tako, uz snebivljiv osmeh, zaostaje, premda i dalje trčka. Da li se ja ne usuđujem da skočim? On brekće, ubrzava, uskoro će nepovratno nestati iza ugla, taj

bus, autobus, moćni montibus iz moje priče. Ovo su dosta nezgrapne slike. Ja i dalje trčim.

Moj otac, Nemač koji je govorio ruski, bio je iz Revala, gde je pohađao slavnu poljoprivrednu školu. Moja majka, čista Ruskinja, poticala je iz stare plemićke porodice. Vrele letnje dane provodila je, ta nehajna dama u svili ljubičaste boje, na stolici za ljuljanje, hladila se lepezom i grickala čokoladne bombone, dok je vetar s nekog tek pokošnog polja nadimao spuštene zavese kao skerletna jedra.

Za vreme rata bio sam interniran kao nemački podanik... Užasno loša sreća, s obzirom na to da sam se upravo bio upisao na Univerzitet u Sankt Peterburgu. Od kraja 1914. do sredine 1919. pročitao sam tačno hiljadu osamnaest knjiga... Brojao sam ih. Na putu za Nemačku zaglavio sam tri meseca u Moskvi i tamo se oženio. Od 1920. živim u Berlinu. Devetog maja 1930. godine, navršivši trideset petu...

Mala digresija: onaj deo o mojoj majci predstavlja namernu laž. U stvarnosti, ona je bila žena iz naroda, prosta i sirova, prljavo odevena u nekakvu bluzu koja visi oko struka. Mogao bih to, naravno, da precrtam, ali ga namerno ostavljam kao uzorak jednog od svojih suštinskih obeležja: svog bezbrižnog, nadahnutog laganja.

I tako, kao što sam rekao, devetog maja 1930. godine našao sam se u Pragu na poslovnom putu. Moj posao je čokolada. Čokolada je dobra stvar. Ima curica koje vole samo gorku... Probirljiva mala prenemagala. (Ne razumem zašto ovako pišem.)

Ruke mi drhte, dođe mi da završim ili da nešto uz tresak razbijem... Ovo raspoloženje uopšte nije prikladno za blagi razvoj lagodne priče. Gorim od nestrpljenja, što je užasan osećaj. Moram da budem miran, moram da

budem sabran. Nema, inače, svrhe da nastavljam. Sasvim miran. Čokolada, kao što svako zna... (neka čitalac ovde zamisli opis njenog nastanka). Naš zaštitni znak na omotu prikazivao je damu u ljubičastom, s lepezom. Nagovali smo jednu inostranu firmu koja se nalazila na ivici bankrotstva da prilagodi svoj proizvodni postupak našem, kako bismo snabdevali Čehoslovačku, i tako sam se ja našao u Pragu. Ujutru devetog maja napustio sam hotel taksijem koji me je odvezao... Sve je to dosadno prepričavati. Nasmrt dosadno. Ali bez obzira na to koliko žudeo da što pre stignem do ključne tačke, izgleda da su neka uvodna objašnjenja ipak neophodna. Završimo onda s njima: slučajno je ispalo da se kancelarije te firme nalaze na samom kraju grada i da nisam našao momka kojeg sam tražio. Rekli su mi da će se vratiti za jedan sat ili tako nešto...

Bio bi red da obavestim čitaoca kako je prošao jedan dug interval. Sunce je imalo vremena da zađe, dodavši usput malo crvenila oblacima iznad pirinejskog vrha koji toliko naliči Fudžijami. Sedeo sam ovde u čudnom stanju iscrpljenosti, čas osluškujući udare i šumove vetra, čas crtajući noseve na rubu stranice, čas tonući u slabašan dremež iz kojeg bih se trgnuo sav uzdrhtao. I ponovo bi u meni narastao onaj bockavi osećaj, ona nepodnošljiva drhtavica... I moja volja bi se mlohavo opružila u praznom svetu... Morao sam da učinim ogroman napor da bih upalio svetlo i umetnuo novo pero. Staro se raskrečilo i iskrivilo, i sada izgleda kao kljun ptice grabljivice. Ne, ovo nisu stvaralačke muke... Već nešto sasvim drugo.

I tako, kao što sam rekao, onaj čovek je bio odsutan, trebalo je da se vrati za jedan sat. Nemajući pametnija posla, krenuo sam u šetnju. Dan je bio hitar, svež,

pegavo-plav; vetar, daleki rođak ovog ovde, leteo je svojim putem duž uskih ulica, povremeno bi neki oblak prikrio sunce, koje se ponovo pojavljivalo kao opsenarov novčić. Park, po kojem su invalidi vozili svoja kolica, pretvorio se u buru uskovitlanih jorgovana. Razgledao sam firme nad izlozima, našao sam jednu reč što je krila slovenski koren koji mi je bio poznat, premda je bio zarastao u nepoznato značenje. Nosio sam nove žute rukavice i mahao rukama dok sam besciljno švrljao. Iznenada, niz zgrada se prekinuo, otkrivajući široko prostranstvo zemlje koja mi je na prvi pogled delovala seoski i primamljivo.

Kada sam prošao neke barake ispred kojih je jedan vojnik vežbao belog konja, kročio sam na gnjecavo tlo; maslačci su podrhtavali na vetru, a cipela s probušenim đonom uživala je na suncu pored ograde. Nešto dalje, jedno brdašce, prekrasno strmo, dizalo se put neba. Odlučio sam da se uspnem. Njegova krasota pokazala se kao varka. Između kržljavih bukvi i šiblja zove krivudala je staza sa urezanim stepenicama koje su vodile sve više i više. Pomislio sam u prvi mah da ću posle narednog okreta doći do mesta divlje i prekrasne lepote, ali ono se nije nikada ukazalo. Jednolično rastinje nije moglo da me zadovolji. Šiblje je uspevalo na golom tlu, zagađenom komadima papira, krpama, ulubljenim konzervama. Stepence nisu mogle da se napuste, jer je staza bila duboko usečena u padinu; iz njenih zemljanih zidova izvirivali su korenje i istrulela mahovina kao slomljene opruge na izanđalom nameštaju u kući u kojoj je neki ludak umirao u mukama. Kada sam napokon dospeo do vrha, otkrih tamo nekoliko nagnutih stračara, konopac za sušenje rublja, a na njemu neke pantalone koje je vetar naduvao lažnim životom.

Spustio sam oba lakta na kvrgavu drvenu ogradu i, zagledavši se, ugledao, daleko dole i pomalo sakriven izmaglicom, grad Prag; svetlucave krovove, zadimljene odžake, barake kraj kojih sam malopre prošao, belog konjića.

Odlučivši da se spustim drugom stranom, krenuh putem koji sam pronašao iza stračara. Jedina divna stvar u tom pejzažu bila je kupola rezervoara za gas na nekom brdu: obla i rumena naspram plavog neba, izgledala je kao kakav ogroman fudbal. Sišao sam s puta i počeo ponovo da se penjem, ali sada uz padinu obraslu retkom travom. Sumorna i jalova zemlja. S puta dopre brektaj kamiona, zatim kola prođoše u suprotnom smeru, potom biciklista, a onda, odvratno obojen, kao duga, teretnjak neke farbarske firme. U spektru tih baraba zelena traka stajala je uz crvenu.

Još neko vreme sam piljio u put s padine; onda sam se okrenuo, produžio, otkrio tanušnu stazu koja je vodila između dve uzvišice goletnog tla i malo posle potražio mesto za odmor. Nedaleko od mene, pod trnovitim žbunom, opružen na leđima i s kapom na licu, počivao je neki čovek. Umalo da prođem pored njega, kada me je nešto u njegovom položaju čudnovato privuklo: istaknutost te nepokretnosti, beživotnost tih raširenih nogu, ukrućenost te polusavijene ruke. Bio je odeven u tamnu jaknu i iznošene somotske pantalone.

Koješta, rekoh sebi. Spava, samo spava. Nema razloga da se mešam. Ali ipak sam se približio i vrhom svoje elegantne cipele odgurnuo kapu s njegovog lica.

Trube, molim! Ili još bolje, onaj tuš koji ide uz nape-tu akrobatsku tačku. Neverovatno! Posumnjao sam u stvarnost onoga što vidim, u svoj vlastiti razum, osetio

mučninu i nesvesticu stvarno sam morao da sednem, toliko su mi drhtala kolena.

E pa sad, da je neko drugi bio na mom mestu i video ono što sam ja video, taj bi se možda raspao od smeha. Što se mene tiče, bio sam ošamućen nagoveštenom misterijom. Dok sam gledao, u meni sve kao da se kidalo i padalo s visine od devet spratova. Piljio sam u čudo. Njegovo savršenstvo, nedostatak uzroka i cilja, ispunjavali su me neobičnim strahopoštovanjem.

U ovom času, pošto sam dospeo do važnog dela i ugasio vatru onog svraba, prikladno je, rekao bih, narediti svojoj prozi da stane na mestu voljno i, mirno ponavljajući svoje korake, pokušavam da odredim svoje tačno raspoloženje tog jutra, kao i način na koji su moje misli bludele kada sam, ne našavši službenika one firme, krenuo u šetnju, uzverao se na ono brdo, zagledao se u crvenu oblinu onog rezervoara za gas naspram plave pozadine vetrovitog majskog dana. Hajde da to na svaki način sredimo. Znači, ponovo me vidite pre susreta, u svetlim rukavicama, ali bez šešira, kako još uvek besciljno skitam. Šta se događalo u mom duhu? Čudno, ali baš ništa. Bio sam potpuno prazan i otud nalik na neki proziran sud osuđen da primi još nepoznat sadržaj. Delići misli u vezi sa neposrednim poslom, s kolima koja sam nedavno kupio, sa ovom ili onom odlikom okoline, igrali su se, da tako kažem, izvan moga duha, i ako je nešto uopšte odjekivalo u mojoj ogromnoj unutrašnjoj pustoši, onda je to bio samo nejasni osećaj neke sile koja me je gonila dalje.

Jedan pametan Letonac kojeg sam poznavao u Moskvi 1919. godine rekao mi je tada da su oblaci duboke uto nulosti u misli koji su me povremeno i bez ikakvog razloga spopadali pouzdan znak da ću završiti u ludnici.

Preterivao je, naravno; tokom poslednje godine podrobno sam ispitao značajne kvalitete jasnoće i sklada koje je pokazivala logička masonerija u koju se upuštao moj jako razvijeni, ali savršeno normalni duh. Vragolije intuicije, umetnička vizija, inspiracija, sve velike stvari koje su mom životu podarile takvu lepotu, mogle bi se, verujem, učiniti laiku, makar bio pametan, kao uvod u blago ludilo. Ali ništa vi ne brinite; zdravlje mi je savršeno, telo čisto iznutra i izvana, korak lak; ne pijem i ne pušim preterano, ne živim bučno. I tako sam, u najboljem zdravlju, dobro obučen i mladolik, krstario gore opisanim predelom; i tajna inspiracija nije me prevarila. Našao sam stvar za kojom sam nesvesno tragao. Moram da ponovim – neverovatno! Piljio sam u čudo, i njegovo savršenstvo, nedostatak uzroka i cilja ispunjavali su me neobičnim strahopoštovanjem. Ali možda je već tada, dok sam piljio, moj razum počeo da ispituje savršenstvo, da traga za uzrokom, da nagađa cilj.

On uvuče život uz oštar šmrktaj; lice mu se namreška talasićima života – to je pomalo pokvarilo čudo, ali ono je i dalje bilo tu. Tada je otvorio oči, zatrepao na mene iskosa, seo, i uz beskrajno zevanje – nikako nije mogao da se zadovolji – počeo da češe glavu šakama duboko zarivenim u njegovu smeđu masnu kosu.

Bio je čovek mojih godina, suvonjav, prljav, s trodnevnom čekinjama po licu; između donje ivice njegovog okovratnika (mekog, sa dva okrugla proreza za odsutnu iglu) i gornjeg ruba košulje nazirala se tanka pruga rumene puti. Rastresito pletena kravata visila mu je postrance, a na košulji nije imao nijedno dugme. Nekoliko blelih ljubičica venulo je u rupici njegovog kaputa; jedna se izvukla i visila je krunicom naniže. Kraj njega je ležao

pohabani ranac; jedan otvoreni poklopac otkrivao je perecu i oveći komad kobasice, uz uobičajene nagoveštaje proždrljivosti u zlo doba i brutalnog kasapljenja. Razgledao sam skitnicu sa zaprepašćenjem; delovao je kao da je nabacio tu nezgrapnu krabulju za neki staromodni smešni maskenbal.

– Dobro bi mi došao jedan dim – reče on na češkom. Glas mu se pokazao neočekivano prigušen, staložen čak, i sa dva raširena prsta načini pokret kao da drži cigaretu. Pružih mu svoju veliku tabakeru; oči nisam uopšte skidao s njegovog lica. On se malo približi, oslonivši se pritom šakom o zemlju, i ja iskoristih mogućnost da mu pregledam uvo i udubljenju slepoočnicu.

– Nemačke – reče on i nasmeši se, pokaza desni. To me je razočaralo, ali na sreću, osmeh mu namah iščeznu. (Tada već nisam bio voljan da se odreknem tog čuda).

– Vi ste Nemac? – zapita on na nemačkom jeziku, dok je prstima vrteo i stiskao cigaretu. Rekoh da jesam i škljocnuh upaljačem ispod njegovog nosa. On požudno sastavi šake u obliku krova iznad drhtavog plamena. Plavičastocrni, četvrtasti nokti.

– I ja sam Nemac – reče ispuštajući dim. – Odnosno, moj otac je bio Nemac, ali majka mi je bila Čehinja, poreklom iz Plzenja.

Do tada sam od njega iščekivao neku provalu iznenađenja, možda grohotan smeh, ali on ništa nije pokazivao. Tek tada sam shvatio kakav je on doista tikvan.

– Spavao sam kao top – reče on za sebe tonom tupavog samozadovoljstva, i pljunu sa slašću.

– Bez posla? – upitah.

Vladimir Nabokov
OČAJANJE

Za izdavača
Dijana Dereta

Lektura
Aleksandra Šašović

Korektura
Vesna Crepuljarević

Likovno-grafička oprema
Marina Slavković

Prvo DERETINO izdanje

ISBN 978-86-6457-352-8

Tiraž
1000 primeraka

Beograd 2020.

Izdavač / Štampa / Plasman
DERETA doo

Vladimira Rolovića 94a, 11030 Beograd
tel./faks: 011/ 23 99 077; 23 99 078

www.dereta.rs

Knjižara DERETA
Knez Mihailova 46, tel.: 011/ 26 27 934, 30 33 503

CIP – Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

821.161.1-31

НАБОКОВ, Владимир Владимирович, 1899–1977

Очајанје / Vladimir Nabokov ; prevod sa engleskog
David Albahari. – 1. Deretino izd. – Beograd : Dereta, 2020
(Beograd : Dereta). – 211 str. ; 21 cm. – (Biblioteka XX vek
/ Dereta)

Prevedeno prema: Despair / Vladimir Nabokov; stv. nasl.
izvornika: Отчаяние. – Tiraž 1.000.

ISBN 978-86-6457-352-8

COBISS.SR-ID 30457609